

„გულანში“ სამეცნიერო სტატიის წარმოდგენისა და გამოქვეყნების ახალი სტანდარტები

მაკა კაჭკაჭიშვილი-ბერიძე

„გულანმა“ დაარსებიდან დღემდე მნიშვნელოვანად შეუწყო ხელი სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო საქმიანობის განვითარებას. მან გააგრძელა და წლების განმავლობაში შეინარჩუნა უნივერსიტეტში არსებული ტრადიციები სამეცნიერო მიმართულებით. გამოცემას აქვს საკმარისი პოტენციალი, რომ ავტორთა ნააზრვეი ხელმისაწვდომი გახადოს უცხოელი მკითხველისათვის.

2016 წლიდან „გულანი“ ავტორებს სამეცნიერო სტატიების წარმოდგენისა და გამოქვეყნების ახალ სტანდარტებს სთავაზობს. გაფართოვდება სარედაქციო საბჭო, შეიცვლება სტატიათა რეცენზირების წესი, სტატიების სტრუქტურა და სხვ. მიზანი „გულანის“ საერთაშორისო ბრუნვაში მაქსიმალურად ჩართვაა, რაც გამოქვეყნებული სტატიების ძირითად დებულებებსა და დასკვნებს ხელმისაწვდომს გახდის უცხოენოვანი აუდიტორიისათვის. ავტორთათვის შემოთავაზებული სიახლეები ძირითადად ეყრდნობა მსოფლიოში ცნობილი გამოქვეყნება „ელსევიერის“ სტანდარტებს.

„გულანის“ თემატიკა: „გულანში“ ქვეყნდება სამეცნიერო სტატიები ენათმეცნიერების, ლიტერატურათმცოდნეობის, ისტორიის, ეთნოლოგიის, არქეოლოგიის, ჟურნალისტიკის, განათლებისა და სამართალმცოდნეობის მიმართულებებით.

მასალის ტიპები: „გულანში“ დაიბეჭდება სრულფასოვანი (ორიგინალური) სტატია, ანგარიში, რეცენზია, ფოლკლორული და დიალექტოლოგიური ტექსტები.

სტატიის წარდგენა (დეკლარაცია): სტატიის წარდგენა გულისხმობს, რომ ნაშრომი არ გამოქვეყნებულა მანამდე (გარდა აბსტრაქტისა, გამოქვეყნებული ლექციის ნაწილისა, აკადემიური თეზისისა) და არც არის გათვალისწინებული მისი გამოქვეყნება.

ენა: სტატიები შეიძლება გამოქვეყნდეს ქართულად და ინგლისურად, რომელიმე სხვა ენაზე სარედაქციო საბჭოს გადაწყვეტილებით. ქართულ ენაზე დაწერილ სტატიას უნდა ახლდეს აბსტრაქტი (რეზიუმე) ქართულ და ინგლისურ ენებზე. უცხო ენაზე დაწერილ სტატიას თან უნდა ახლდეს ძირითადი

შინაარსი 2 გვერდზე ქართულ ენაზე და აბსტრაქტი (რეზიუმე) ინგლისურ ენაზე. სტატია, რომელიც რეცენზენტთა და სარედაქციო კოლეგიის დასკვნით აკმაყოფილებს საერთაშორისო სტანდარტებს, დაიბეჭდება გაშლილი რეზიუმით (2 გვერდზე) ქართულ და რეზიუმით ინგლისურ ენაზე.

აბსტრაქტი (რეზიუმე) წარმოდგენილი უნდა იყოს კარგი ინგლისურით (ამერიკული ან ბრიტანული ინგლისურით, მაგრამ არა მათი ნარევი). ავტორებს, რომლებიც ფიქრობენ, რომ მათ ინგლისურენოვან ხელნაწერს სჭირდება რედაქტირება, რომ გამოირიცხოს შესაძლო გრამატიკული ან მართლწერის შეცდომები და ტექსტები სამეცნიერო ინგლისურ ენაზე შესწორდეს, სურვილის შემთხვევაში, შეუძლიათ გამოიყენონ ინგლისური ენის რედაქტირების მომსახურება.

ტექნიკური პარამეტრები: სტატია წარმოდგენილი უნდა იყოს A 4 ფორმატით. სტატიის მოცულობა, გამოყენებული ლიტერატურის ჩამონათვალისა და სხვა ტიპის დანართების ჩათვლით, არ უნდა აღემატებოდეს კომპიუტერზე 1 ინტერვალით და 11 შრიფტით ნაბეჭდ ერთ საავტორო თაბასს (40 ათასი ნიშანი) ან 20 კომპიუტერულ გვერდს;

სტატიის წარმოდგენა აუცილებელია ერთ ნაბეჭდ ეგზემპლარად, ელექტრონულ ვერსიასთან ერთად (**MS word**, ქართული სტატია შრიფტით **AcadNusx**, ხოლო უცხოურ ენაზე ტექსტი - **Times New Roman**);

სტატიის სტრუქტურა

სტატიის სათაური: დაიცავით მოკლე, ინფორმაციული სტილი, შეეცადეთ სათაური იყოს სპეციფიკური (არა ზოგადი) და ასახავდეს სტატიის შინაარსს. მოერიდეთ შემოკლებებს, აბრევიატურებს, ორიენტირდით მაქსიმალურად ფართო საზოგადოებაზე;

ავტორი/ავტორები: სტატიის სათაურის ქვემოთ (მარჯვენა მხარეს) უნდა მიეთითოს ავტორის (ავტორების) სრული სახელი, გვარი, აკად. ხარისხი, თანამდებობა, ტელეფონი, ელ. ფოსტა;

აბსტრაქტი (რეზიუმე): აბსტრაქტი (რეზიუმე) უნდა იყოს ინფორმაციული, სტატიის ძირითადი შინაარსის ამსახველი, აღწერდეს კვლევის მიზანს, აჯამებდეს კვლევის ძირითად შედეგებს და წარმოაჩინდეს მის თეორიულ და პრაქტიკულ მნიშვნელობას; უნდა იყოს სტრუქტურირებული, ე. ი. მის-

დევედეს სტატიის აგების ლოგიკას. აბსტრაქტი გამოყოფილია ცალკე სტატიისგან. ამიტომ, მითითებები თავიდან უნდა იქნეს აცდლებული;

აბსტრაქტში (რეზიუმეში) კატეგორიულად უნდა ავიცილოთ თავიდან ზოგადი, არაფრისმთქმელი სიტყვები, რაც მხოლოდ ზრდის ტექსტის მოცულობას, მაგრამ ხელს არ უწყობს სტატიის შინაარსის გახსნას. მოკლედ, უნდა იყოს არსებითად ორიგინალური; საჭიროა მოკლე და ფაქტობრივი აბსტრაქტი (რეზიუმე) (მაქსიმუმ 250 სიტყვა, დაახლოებით კომპიუტერული ერთი გვერდი);

საკვანძო სიტყვები: სტატიას თან უნდა ახლდეს სწორად შერჩეული საკვანძო სიტყვები (keywords); მათი მაქსიმალური რაოდენობა უნდა იყოს 8. გამოიყენეთ მხოლოდ მიღებული შემოკლებები;

სტატიის შესავალი: გამოკვეთილი უნდა იყოს: პრობლემის არსი; თქვენი მიზნები; როგორია თქვენი ჰიპოტეზა; თქვენი ნაშრომის მნიშვნელობა; რა იყო გაკეთებული ადრე (ლიტერატურის მიმოხილვა, გამოყავით რამდენიმე ყველაზე საინტერესო და ორიგინალური ნაშრომი, მათ შორის უკანასკნელი გამოცემები. რეკომენდირებული არ არის დიდი რაოდენობა დამოწმებული ლიტერატურისა, რომელსაც კავშირი არა აქვს თემასთან, ან არამიზნობრივი ჩანართები საკუთარ მიღწევებზე); რა შედეგებს მიადწიეთ. წარმოდგენილი უნდა იყოს ლაკონურად.

მეთოდი: სტატია უნდა იყოს მეთოდოლოგიურად სწორად აგებული, ანუ უნდა ჩანდეს კვლევის თანამედროვე მეთოდების გამოყენება. აღწერეთ როგორ შეისწავლეთ დასმული საკითხი: მოიყვანეთ ვრცელი ინფორმაცია;

შედეგები: შედეგები უნდა იყოს ნათელი და მოკლე. დალაგეთ ეს პარაგრაფი ჰიპოთეზების მიხედვით. შედეგებს აქ არ განიხილავთ. მონაცემების გასახოგადებლად გამოიყენეთ გასაგები ცხრილები და სურათები; ცხრილები, სურათები და ტექსტი არ უნდა იმეორებდეს ერთმანეთს; სურათების დასახელებებს უნდა ჰქონდეს დამოუკიდებელი მნიშვნელობა; მოწოდებული მასალა უნდა წარმოდგეს ინტერპრეტირებულად: მკითხველები ხშირად უყურებენ ჯერ დიაგრამებს, სქემებს – შემდეგ კითხულობენ. ამიტომ დიაგრამები უნდა იყოს გასაგები და ინფორმაციული;

თითოეულ ილუსტრაციას უნდა ჰქონდეს წარწერა. წარწერები დაწერეთ ცალკე და არა ილუსტრაციაზე. წარწერა უნდა შეიცავდეს სათაურს და მოკლე აღწერას. გააკეთეთ მოკლე წარწერა, მაგრამ განმარტეთ ყველა გამოყენებული სიმბოლო და აბრევიატურა;

ტექსტში გამოყენებული ცხრილები თანმიმდევრულად დანომრეთ. სქოლიო ჩასვით ცხრილების ქვემოთ პატარა ასოებით. თავი აარიდეთ ვერტიკალურ მწკრივებს. ყურადღება მიაქციეთ, რომ ცხრილებში წარმოდგენილი მონაცემები არ იმეორებდეს სტატიის სხვა პარაგრაფებში აღწერილ შედეგებს.

მსჯელობა: ეს პარაგრაფი უნდა იკვლევდეს ნაშრომის შედეგების მნიშვნელობას და არ იმეორებდეს მათ. ზოგჯერ შედეგების და მსჯელობის პარაგრაფების გაერთიანება მისაღებია (შედეგები და მსჯელობა). თავი აარიდეთ ვრცელ ციტატებსა და გამოქვეყნებული ლიტერატურის მიმოხილვას. გამოკვეთეთრას ნიშნავს თქვენი შედეგები (რა მნიშვნელობა აქვთ მათ). მსჯელობა უმნიშვნელოვანესი ნაწილია, იგი უნდა შეესაბამებოდეს შედეგებს. არ ღირს იმ ნაშრომების იგნორირება, რომელთა შედეგები ეწინააღმდეგება თქვენსას – გამართეთ მათთან დისკუსია და დაარწმუნეთ მკითხველი თქვენს სისწორეში. განიხილეთ თქვენი შედეგების ფარული შინაარსი, შეადარეთ თქვენი შედეგები მანამდე არსებულს.

დასკვნები: ნაშრომის მთავარი დასკვნები შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს დასკვნის პარაგრაფში, რომელიც შესაძლოა ან ცალკე პარაგრაფად იყოს წარმოდგენილი, ან ქვეპარაგრაფის სახით შედეგებისა და მსჯელობის პარაგრაფში.

მადლიერება: სტატიის ბოლოს, ცალკე პარაგრაფში, შენიშვნებამდე, მადლიერება გამოხატეთ ყველა იმ ადამიანის მიმართ, რომლებიც დაგეხმარნენ კვლევისას. ეს პარაგრაფი არ მიუთითოთ სქოლიოს სახით სათაურთან ან სხვაგვარად.

სქოლიო: შეეცადეთ, ხშირად არ გამოიყენოთ სქოლიო. თუ რაიმე მნიშვნელოვანია, ის ტექსტში ჩაწერეთ, სხვა შემთხვევაში გამორიცხეთ. სქოლიო დანომრეთ არაბული ციფრებით თანმიმდევრულად. ტექსტის დამუშავების პროგრამების უმეტესობა აკეთებს სქოლიოებს ტექსტში, რაც შეიძლება გამოყენებულ იქნეს. სხვა შემთხვევაში განსაზღვრეთ სქოლიოს ადგილი ტექსტში და მიუთითეთ სქოლიოები ცალკე სტატიის ბოლოს.

წყაროები

ციტატები ტექსტში: გაითვალისწინეთ, რომ ყველა წყარო, რომელიც მოყვანილია ტექსტში, ასევე მითითებულია წყაროთა ჩამონათვალშიც და პირიქით. გამოუქვეყნებელი შედეგები და პირადი კავშირები არ არის რეკომენდირებული იყოს წყაროთა ჩამონათვალში, მაგრამ შეიძლება აღნიშნული იყოს ტექსტში. თუკი ეს წყაროები მითითებულია წყაროთა ჩამონათვალში, მაშინ ის უნდა აკმაყოფილებდეს ჟურნალში წყაროთა მითითების სტანდარტულ სტილს. წყაროში აღნიშნული ციტატა - „ბეჭდვაში“ ნიშნავს, რომ ნაშრომი გამოსაქვეყნებლად მიღებულია.

მითითების სტილი: სამეცნიერო პუბლიკაციაში ციტირებული წინადადებისა თუ აბზაცის შემდეგ მრგვალ ფრჩხილებში უნდა დაისვას ინდექსი, სადაც მიეთითება ავტორის ვინაობა, ნაშრომის გამოცემის წელი და შესაბამისი გვერდი, მაგ.: (თაყაიშვილი, 1920: 23).

ლიტერატურის დამოწმების წესი:

დასახელებული ლიტერატურა ლაგდება ანბანთრიგზე. ინდექსის ფორმა კი განისაზღვრება შემდეგი წესით:

წიგნი ერთი ავტორით –

კეკელიძე, 1987 – კეკელიძე კ., ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია (V-XVIII სს.), თბ., 1987;

უსპენსკი, 2001 – Успенский Ф., История Византийской Империи, т. 2, М., 2001.

წიგნი ორი ან მეტი ავტორით –

მეფისაშვილი..., 1989 – მეფისაშვილი რ., თუმანიშვილი დ., ბანას ტაძარი, თბ., 1989.

რედაქტირებული ან შედგენილი წიგნი:

ქრონიკები, 1897 – ქრონიკები და სხვა მასალა საქართველოს ისტორიისა და მწერლობისა, შეკრებილი, ქრონოლოგიურად დაწყობილი და ახსნილი თ. ჟორდანიას მიერ, წ. 2, ტფ., 1897;

თაყაიშვილი, 1913 – ძველი საქართველო, ტ. II, რედ.ქ. თაყაიშვილი, ტფ., 1913.

სტატია ჟურნალიდან ან გაზეთიდან –

შანიძე, 1962 – შანიძე აკ., ბასილი ეზოსმოძღვრის ისტორიული თხზულების ერთი შერყენილი ადგილის გამართ-

ვისათვის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები, 1962, ტ. 99.

საგაზეთო სტატია ავტორისა და სათაურის გარეშე –
ივერია, 1897 – გაზ. „ივერია“, ტფილისი, 1897, №2.

საენციკლოპედიო ან ქრესტომათიული სტატია –
შოშიაშვილი, 1975 – შოშიაშვილი ნ., აბუსერისძენი, ქსე. ტ. 1, თბ., 1975;

სილოგავა, 2001 – Силогава В., Анисская Эпархия, Православная Энциклопедия, т. II, М., 2001.

საისტორიო წყარო –

ბასილი ეზოსმოძღვარი, 1959 – ბასილი ეზოსმოძღვარი, ცხოვრება მეფეთ-მეფისა თამარისი, ქართლის ცხოვრება, ტ. II, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, თბ., 1959;

ჟამთააღმწერელი, 1987 – ჟამთააღმწერელი, ასწლოვანი მატინე, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა რევაზ კიკნაძემ, თბ., 1987.

ხელნაწერთა აღწერილობა – A ფონდის აღწერილობა, 1973 - ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ყოფილი საეკლესიო მუზეუმის (A) კოლექციისა, ტ. II, ელ. მეტრეველის რედაქციით, თბ., 1973;

S ფონდის აღწერილობა, 1959 – ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ყოფილი ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების (S) კოლექციისა, ტ. I, ელ. მეტრეველის რედაქციით, თბ., 1959.

ერთი ავტორის ერთსა და იმავე წელს გამოცემული რამდენიმე წიგნი:

1) **კაკაბაძე, 1921ა** – კაკაბაძე ს., დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო საბუთები, წ. 1, ტფ., 1921;

2) **კაკაბაძე, 1921ბ** – კაკაბაძე ს., დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო საბუთები, წ. 2, ტფ., 1921.

ციფრული წიგნის დასამოწმებლად იხელმძღვანელებთ ნაბეჭდი წიგნის მითითებისთვის არსებული წესებით. სტანდარტული ელემენტების გარდა ბიბლიოგრაფიაში ინტერნეტში განთავსებული წიგნებისთვის მიუთითეთ URL მისამართი და წვდომის თარიღი. გაითვალისწინეთ, რომ მხოლოდ URL მისამართი არ არის საკმარისი; დაურთეთ მაქსიმალური ინფორმაცია გამოცემის შესახებ, რათა მკითხველს შეეძლოს წყაროს

მოძებნა იმ შემთხვევაშიც კი, თუ URL მისამართი შეიცვლება. თუ გვერდის ნომრები არ არის აღნიშნული, ციტირებული მონაკვეთის ადგილმდებარეობა მიუთითეთ აღწერილობითად, მაგ. წამძღვარებული ქვესათაურით.

ს.: 1. სახელი გვარი, სათაური, გამოცემის ნომერი (გამოცემის ადგილი: გამომცემელი, წელი), **ქვესათაურის „ქვესათაური“ ქვეშ**, URL მისამართი (წვდომის თარიღი).

1. **სამორა, 2000** - Julian Samora, and Patricia Vandel Simon, A History of the Mexican-American People, rev. ed. (East Lansing, MI: Julian Samora Research Institute, Michigan State University, 2000), **under “Civil War in Mexico,”**<http://www.jsri.msu.edu/museum/pubs/MexAmHist/chapter14.html#six> (19.12.2005).

ბ.: გვარი, სახელი. სათაური. გამოცემის ნომერი. გამოცემის ადგილი: გამომცემელი, წელი. URL მისამართი (წვდომის თარიღი).

სამორა, 2000 - Samora, Julian, and Patricia Vandel Simon. A History of the Mexican-American People. Rev. ed. East Lansing, MI - Julian Samora Research Institute, Michigan State University, 2000.<http://www.jsri.msu.edu/museum/pubs/MexAmHist/chapter14.html#six> (19.12.2005).

სხვა ელექტრონულ ფორმატში გამოქვეყნებული (mag.: CD-ROM, Microsoft Reader e-book) წიგნების მითითებისას მიუთითეთ წიგნის ფორმატიც.

ს.: 1. სახელი გვარი, სათაური (გამოცემის ადგილი: გამომცემელი, წელი), **წიგნის ფორმატი**.

თომასი, 2001 -Thomas H. Davenport and John C. Beck, The Attention Economy: Understanding the New Currency of Business (Cambridge, MA - Harvard Business School Press, 2001), **TK3 Reader e-book**.

ბ.: გვარი, სახელი. სათაური. გამოცემის ადგილი: გამომცემელი, წელი. **წიგნის ფორმატი**.

ჰელმანი, 2004 - Hellman, Hal. Great Feuds in Technology - Ten of the Liveliest Disputes Ever. New York: John Wiley, 2004. **Rocket e-book**.

შესაძლებელია ინტერნეტ წყაროები წყაროთა ჩამონათვალში შევიდეს ან მათი ცალკე ჩამონათვალი გაკეთდეს (მაგალითად, წყაროთა ჩამონათვალის შემდეგ) სხვადასხვა სააშრით.

სტატიის აგების მოკლე ინსტრუქცია

სათაური

(მოკლე, ინფორმაციული, უნდა ასახავდეს
სტატიის შინაარსს)
სახელი, გვარი (სრული)

უნივერსიტეტი;
აკად. ხარისხი,
თანამდებობა,
ტელეფონი, ელფოსტა;

აბსტრაქტი

აბსტრაქტი (რეზიუმე) უნდა იყოს ინფორმაციული, სტატიის ძირითადი შინაარსის ამსახველი, აღწერდეს კვლევის მიზანს, აჯამებდეს კვლევის ძირითად შედეგებს და წარმოაჩინდეს მის თეორიულ და პრაქტიკულ მნიშვნელობას; უნდა იყოს სტრუქტურირებული, ე. ი. მისდევდეს სტატიის აგების ლოგიკას. მოკლე და ფაქტობრივი აბსტრაქტი (რეზიუმე) (მაქსიმუმ 250 სიტყვა).

საკვანძო სიტყვები: მათი მაქსიმალური რაოდენობა უნდა იყოს 8.

1. შესავალი

პრობლემის არსი; მიზნები; ჰიპოტეზა; ნაშრომის მნიშვნელობა; ლიტერატურის მიმოხილვა, თქვენი წვლილი; რა შედეგებს მიაღწიეთ.

2. მეთოდი

როგორ შეისწავლეთ დასმული საკითხი: არ აღწეროთ პროცედურები, რომელთა შესახებ მონაცემები ადრე გაქვთ გამოქვეყნებული; მიუთითეთ მეთოდები, საშუალებები, მოწყობილობები და აღწერეთ გამოყენებული მასალა.

3. შედეგები

დააღაგეთ ეს პარაგრაფი ჰიპოთეზების მიხედვით. შედეგებს აქ არ განიხილათ. ცხრილები, სურათები და ტექსტი არ უნდა იმეორებდეს ერთმანეთს;

4. მსჯელობა (ზოგჯერ შედეგების და მსჯელობის პარაგრაფების გაერთიანება მისაღებია).

ეს პარაგრაფი უნდა იკვლევდეს ნაშრომის შედეგების მნიშვნელობას და არ იმეორებდეს მათ. განიხილეთ თქვენი

შედევების შინაარსი, შეადარეთ თქვენი შედეგები მანამდე არსებულს.

5. დასკვნები

ნაშრომის მთავარი დასკვნები შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს დასკვნის პარაგრაფში, რომელიც შეიძლება ან ცალკე პარაგრაფად იყოს წარმოდგენილი, ან ქვეპარაგრაფის სახით შედეგების და მსჯელობის პარაგრაფში.

მითითების სტილი:

სამეცნიერო პუბლიკაციაში ციტირებული წინადადებისა თუ აბზაცის შემდეგ მრგვალ ფრჩხილებში უნდა დაისვას ინდექსი, სადაც ქართულ ენაზე მიეთითება ავტორის ვინაობა, ნაშრომის გამოცემის წელი და შესაბამისი გვერდი, მაგ.: **(თაყაიშვილი, 1920: 23);**

გამოყენებული ლიტერატურა:

დასახელებული ლიტერატურა ლაგდება ანბანთრიგზე.

კეკელიძე, 1981 - კეკელიძე კ., ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია (V-XVIII სს.), თბ., 1981;

უსპენსკი, 2001 - Успенский Ф., История Византийской Империи, т. 2, М., 2001.